

Ei tippa, vaan tapa - neuvoja arjen kohtaamisiin - keskustelutilaisuus

8.3.2019 Helsinki

Hanna Pratsch

PAREMPI TYÖ

Taustatietoja Työturvallisuuskeskuksesta

- Perustettu 1.4.1970
- Liikevaihto n. 6 miljoonaa euroa
- Päärahoitus 2,7 miljoonaa euroa tapaturmavakuutusmaksuista TSR:n kautta
- Henkilöstöä 37
- Voittoa tavoittelematon yhdistys, työmarkkinakeskusjärjestöjen hallinnoima

Visio 2022: Kaikilla työpaikoilla on osaamista ja intoa jatkuvasti parantaa työturvallisuutta

Työturvallisuudella tarkoitamme fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia työolosuhteita sekä niiden vaikutuksia yksilön ja organisaation hyvinvointiin.

Työturvallisuuskeskuksen strategia 2018–2022

Työkaluja ja menetelmiä

- Arki Arvi & Turva Arvi -työkalut
- Kehittämispolku
- Luottamustunti-työkirja
- Työhyvintointiarvio
- Työkaariarvio
- Työsuojeluosaajaksi oppilaitoksessa
- Yksilötutka
- Yhdessä kehittäminen työpaikalla (YKT)
- UPA – Ulkopuolisten palveluntarjoajien turvallisuustoiminnan arviointi

Lisätietoa: ttk.fi/tyokalut ja ttk.fi/upa

Ala- ja aihekohtaiset julkaisut: oppaita ja ohjeita

Verkkokauppa – myös maksuttomat PDF- ja digijulkaisut: ttk.fi/julkaisut

Työterveyshuolto

Tavoitteena aktiivinen työterveysyhteistyö

Työterveyshuolto on järjestettävä

Työterveyshuollon tarkoitus on edistää turvallista ja terveellistä työn tekemistä sekä ehkäistä terveyshaittoja, työhön liittyviä sairauksia ja tapaturmia. Suomessa työterveyshuoltolaki (1383/2001) velvoittaa työnantajan järjestämään henkilöstölle työterveyshuollon, kun työtehtäviä on yksi tai enemmän riippumatta tehtävistä työntekijästä tai työntekijöiden keskuksista.

Ennaltaehkäisevien työterveyspalvelujen järjestäminen on työnantajan lakisääteistä. Sen sijasta sairaanhoidon järjestäminen on vapaaehtoista. Työntekijät voivat hankkia myös itselle työterveyshuoltopalvelut.

Työterveyshuolto on yhteistyökumppani ja asiantuntija, joka voi tehdä ehdotuksia seuraavissa asioissa:

- työn, työympäristön ja työmenetelmien parantaminen ja kehittäminen
- terveysvaarojen ja haittojen ehkäiseminen ja vähentäminen
- työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäiseminen
- terveyden ja työkyvyn edistäminen ja tukeminen koko työuran ajan
- sairauspoissaolojen vähentäminen
- työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen käytön tukeminen
- työtyytyväisyyden hyönteistämisen edistäminen.

Yhteistoiminta

Kun työterveyshuoltopalveluja hankitaan, toimintaa suunnitellaan ja arvioidaan tai palvelujen sisältöä muutetaan, on asia lain mukaan käsiteltävä yhdessä henkilöstön tai heidän edustajien kanssa.

Keskustelu käydään työpaikan koosta riippuen työsuojelutoimikunnassa tai työsuojeluvahvistetun tai koko henkilöstön kanssa. Työntekijöillä ja heidän edustajillaan on oikeus tehdä ehdotuksia työterveyshuollon toiminnan kehittämiseksi. Ehdotukset käsitellään yhteistyössä.

Hyvä työterveyshuoltokäytäntö

Työterveyshuollon toiminnan tulee perustua työterveyshuoltolain ohella Hyvän työterveyshuoltokäytännön, josta säädetään asetuksessa (VNA 708/2013).

Hyvä työterveyshuoltokäytäntö mukainen työterveyshuolto on asiakaslähtöinen, riippumaton, tietoinen, luottamuksellinen, monitieteinen ja moniammatillinen.

Siihen kuuluvat työterveyshuollon toiminnan suunnitteluun sekä toiminnan laadun ja tulokellisuuden seuranta ja arviointi.

Eri alojen asiantuntijoiden yhteistyöllä saadaan käyttöön monipuolinen tieto työn ja terveyden välisistä suhteista sekä niiden hallinnasta.

Valvonta

Työterveyshuollon toteutumista työpaikoilla valvoo työsuojeluviranomainen.

Sosiaali- ja terveysministeriö, Valvira ja aluehallintovirastot valvovat työterveyshuollon palvelus- ja työterveyshuollon ammattihenkilöiden toimintaa sekä työterveyshuollon palveluiden sisältöä.

Mistä palvelut hankitaan

Työterveyshuoltopalvelut voi hankkia kunnallisesta palveluntuottajasta (terveyskeskus tai kunnallinen lääketieteellinen) tai yksityiseltä lääkäriasemalta.

Työnantaja voi järjestää työterveyshuollon myös itse tai yhdessä toisen työnantajan kanssa. Työterveyshuollon toteutuksesta huolehtivat työterveyshuollon ammattihenkilöt: työterveyslääkäri ja työterveyshoitaja.

Ammattihenkilöt arvioivat työterveyshuollon asiantuntijoiden käytön tarpeen. Asiantuntijat ovat työfysiologi, työterveyspsykologi tai muu, esimerkiksi työhygienian, sosiaalilain, työsuojelun tai ravitsemuksen, asiantuntija, jolla on työterveyshuollon koulutus.

Työterveysneuvottelut

Pieni opas työpaikalle ja työterveyshenkilöstölle

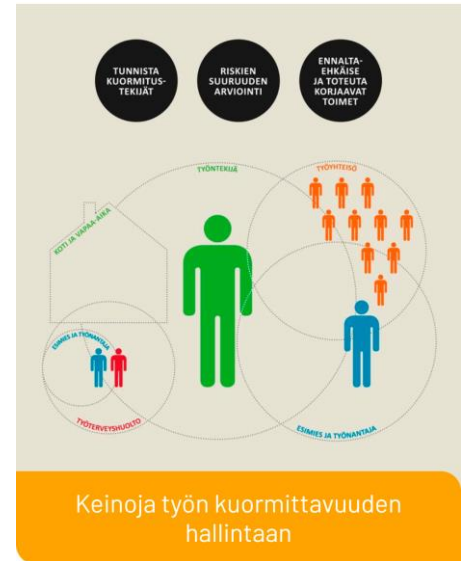

Esimiesten perehdyttäminen

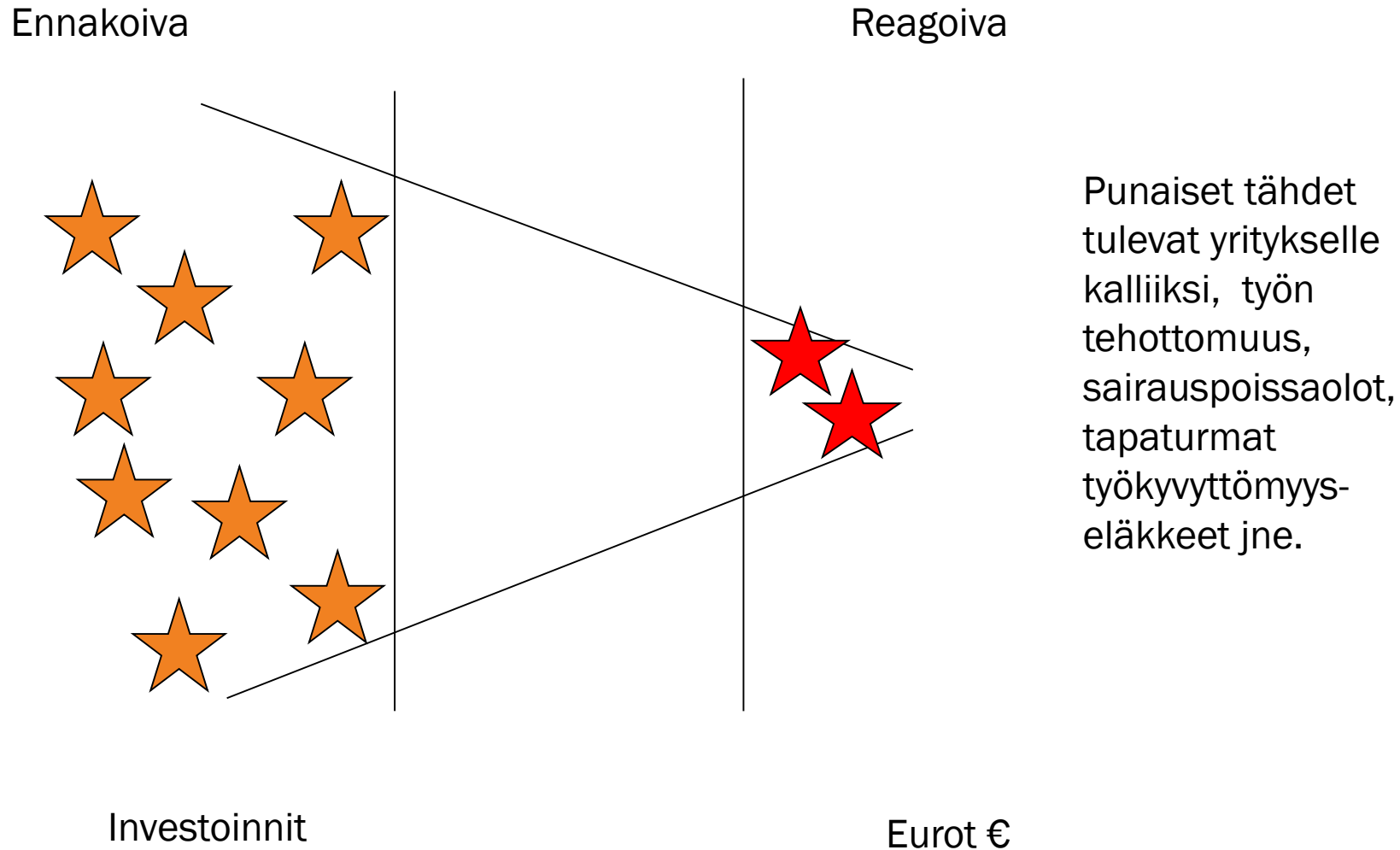
– keskeinen lainsäädäntö tutuksi

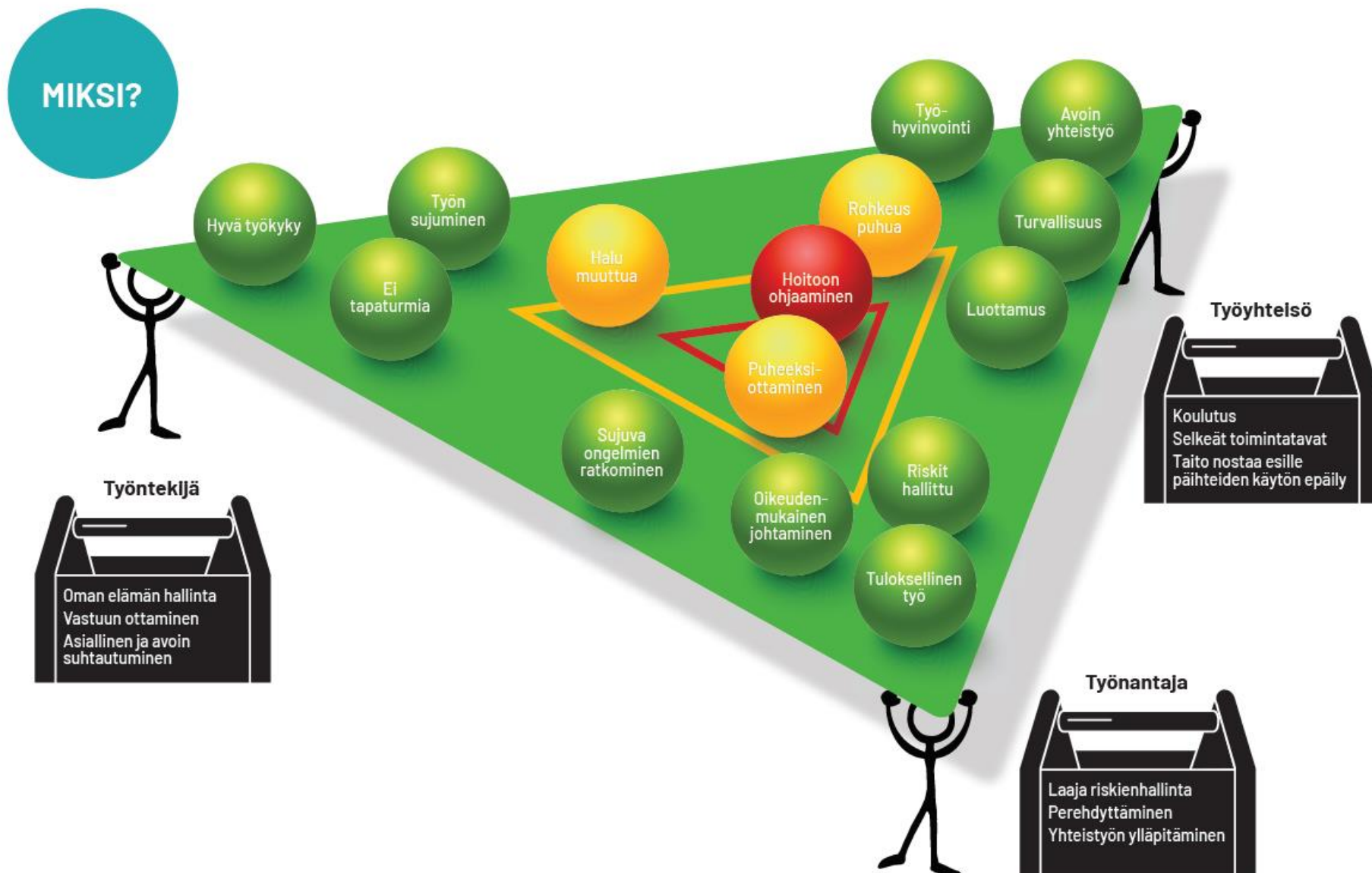
Etäjohtaminen ja virtuaalinen vuorovaikutus työyhteisössä

Miksi kannattaisi panostaa päihdehaittojen ennaltaehkäisyyn?

Päihdeohjelma lisää työhyvinvointia

Ennaltaehkäisevä toiminta on päihdeohjelman perusta

MITÄ?

PÄIHDEOHJELMA

TYÖTERVEYSHUOLTO

- Kuntoutus
- Hoitoon ohjauksen ja kuntoutuksen seuranta

ESIMIES & TYÖTERVEYSHUOLTO

- Välitön toiminta kriisitilanteessa, vahingon estäminen
- Hoitoonohjaus
- Kuntoutus
- Tuki työhön palatessa

TYÖNTEKIJÄ

- Sitoutuu kuntoutukseen hoitoonohjaus-sopimuksen mukaisesti

TOIMINTA ONGELMATILANTEESSA

- on inhimillistä
- on suunniteltua

TYÖTERVEYSHUOLTO

- Mini-interventio

ESIMIES

- Varhainen puheeksiottaminen

Yhteistoiminnassa työterveyshuollon kanssa:

- Työterveysneuvottelu
- + Työsuojeluvaltuutetun tuki

TYÖNTEKIJÄ

- Tunnistaa haitallisen käytön ja avun tarpeen
- Epäilyjen peloton esille nostaminen
- + Työsuojeluvaltuutetun tuki

PÄIHDEHAITTOJA VÄHENTÄVÄ TOIMINTA

- on johdonmukaista
- on oikeudenmukaista

TYÖTERVEYSHUOLTO

- Ennaltaehkäisy
- Terveystarkastus
- Työpaikkaselvitys

ESIMIES

- Päihteet osaksi normaalia riskienhallintaa
- Rohkeus ja taito ottaa puheeksi
- Hyvät esimiestaidot

Yhteistoiminnassa työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa:

- Aktiivinen yhteistyö
- Kehittää päihdeohjelmaa
- Suunnittelee koulutusta
- Osallistuu koulutukseen

TYÖNTEKIJÄ

- Asiallinen ja avoin keskusteluilmapiiri
- Tunnistaa yhteisen vastuun ja toimii sen mukaan
- On selvillä työpaikan päihdeohjelmasta
- Osallistuu koulutukseen
- Saa tietoa päihteistä ja niiden terveydellisestä vaikutuksesta, lisää ymmärrystään päihdehaitoista
- Hyvä osaaminen ja ammattitaito

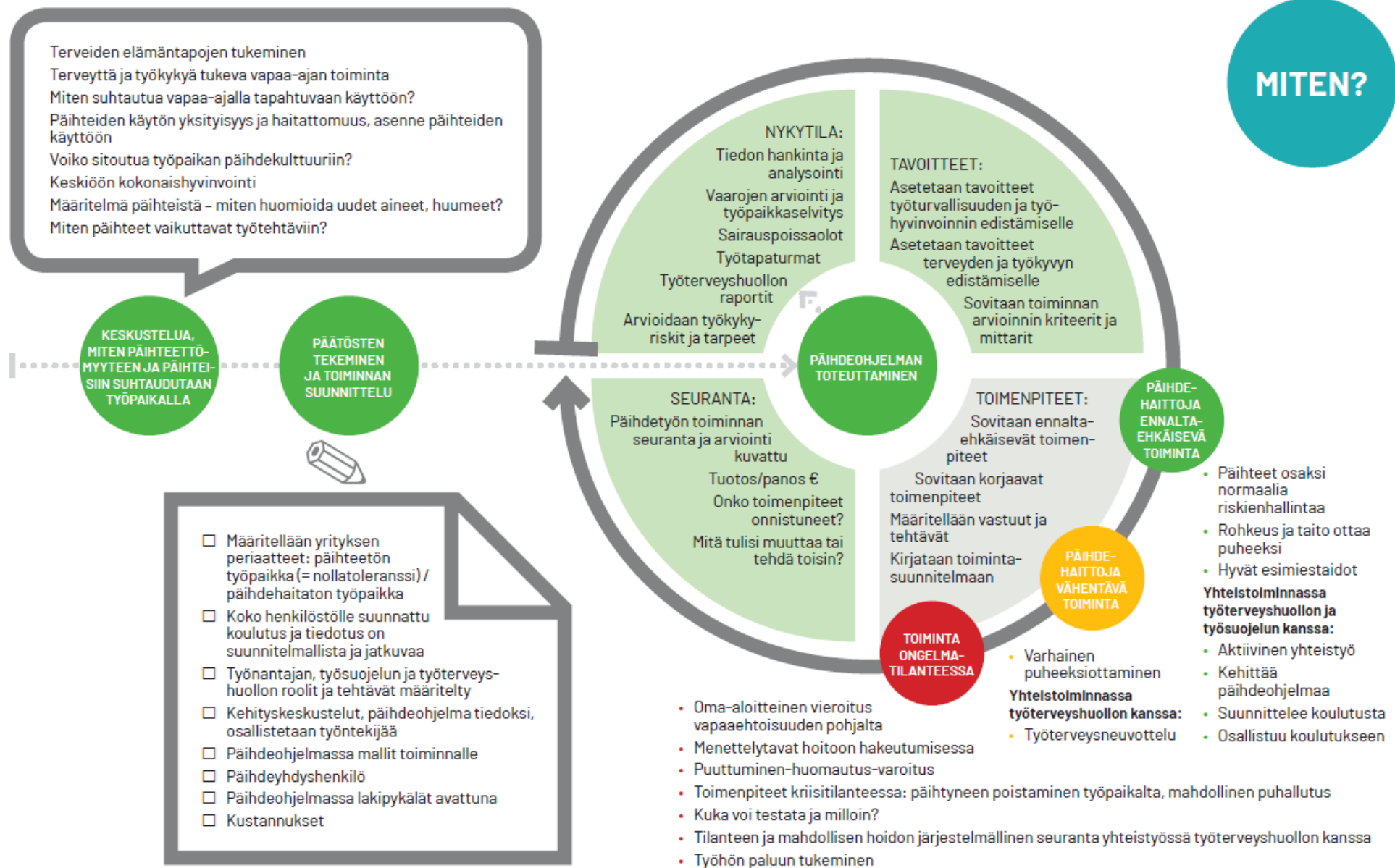
PÄIHDEHAITTOJA ENNALTAEHKÄISEVÄ TOIMINTA

- on inhimillisesti palkitsevaa
- edistää koko työyhteisön työhyvinvointia
- on kustannustehokasta
- antaa valmiudet ratkoa päihdeongelmia

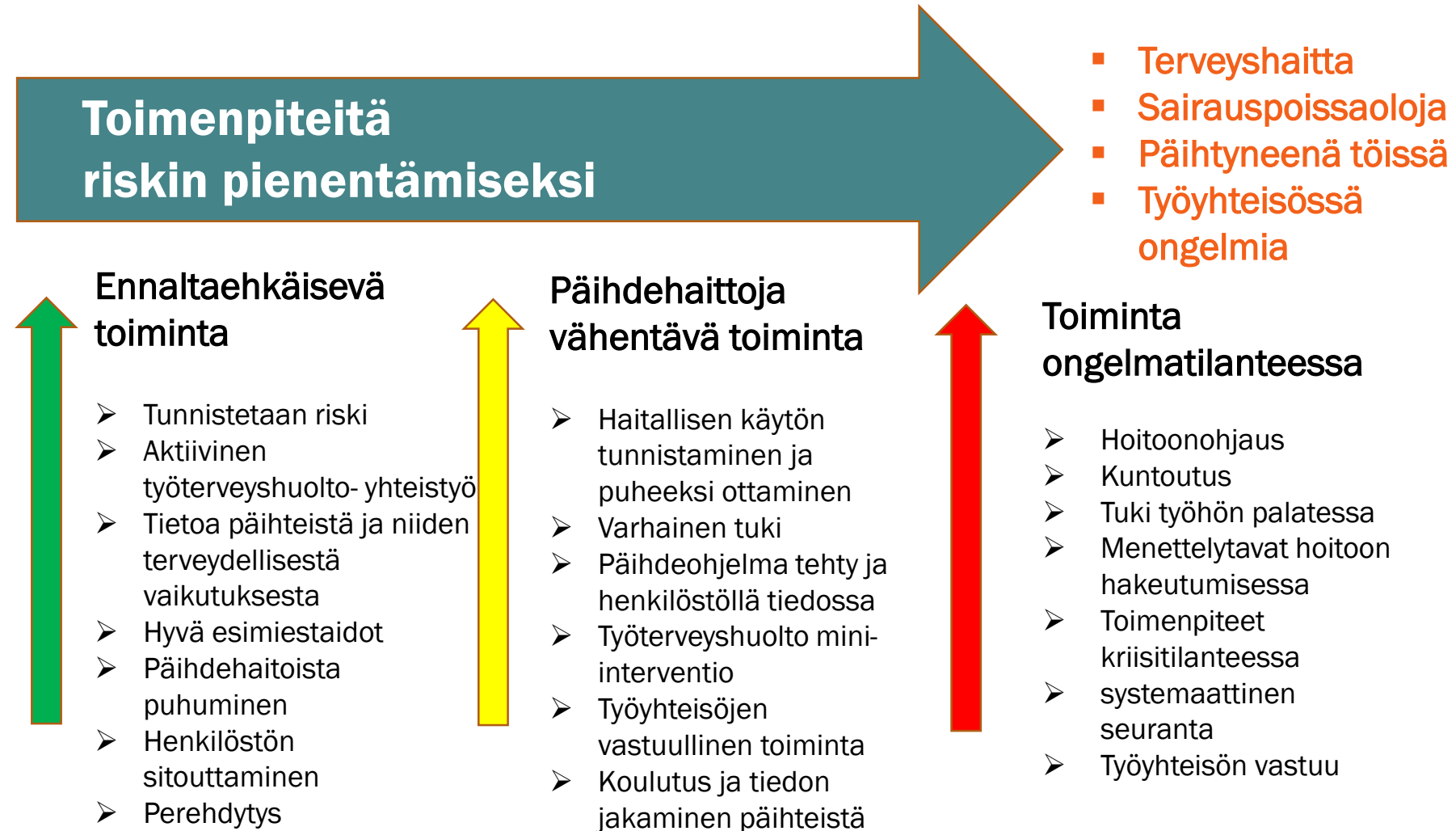
ESIMIES

- Perehdyttäminen
- Päihteettömyyden työkuultuuriin sitouttaminen

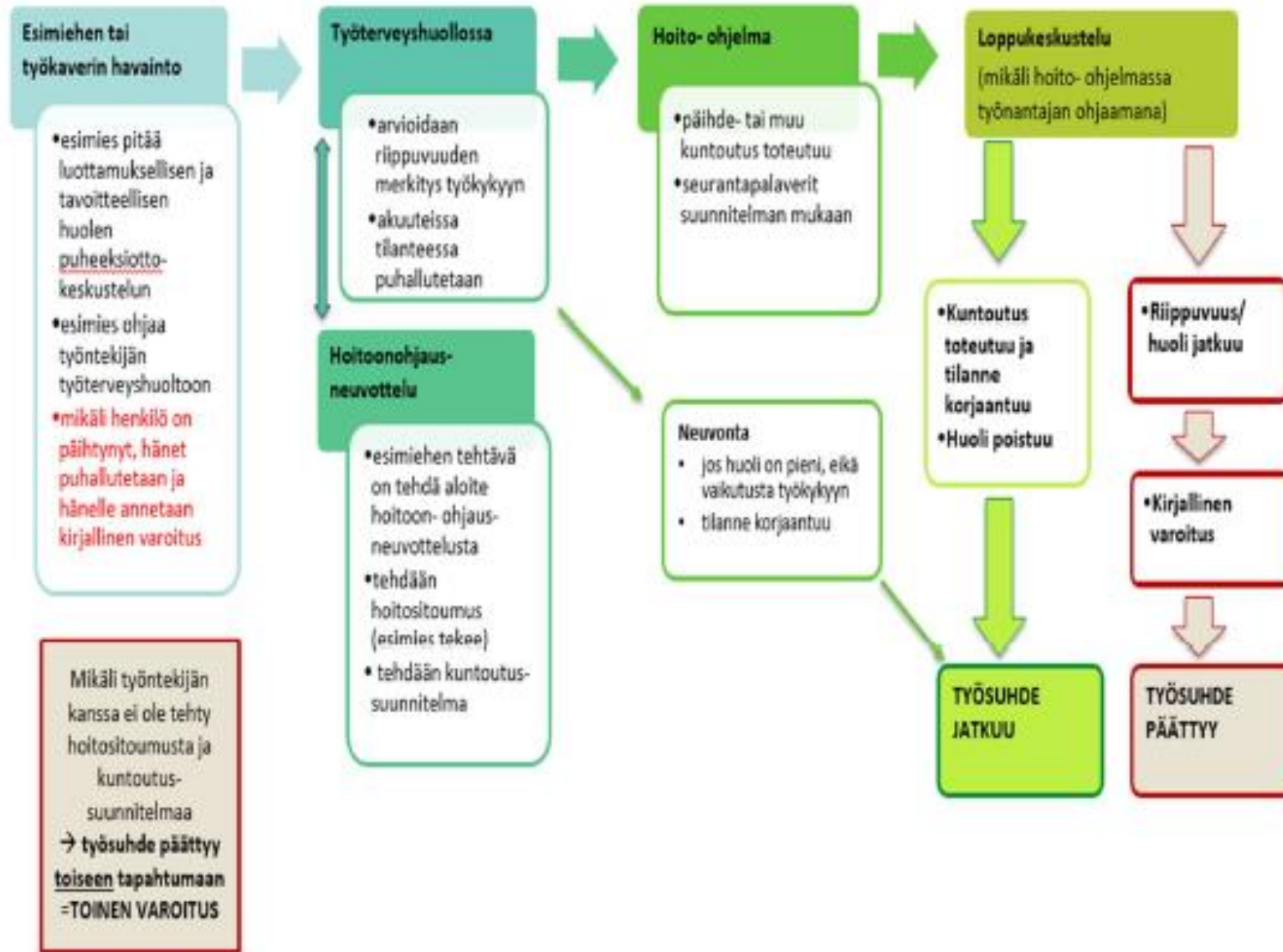
Päihdeohjelman laatiminen ja toteuttaminen työpaikoilla

Päihdehaitat hallintaan- päihdeohjelma

2.4. Prosessikaavio: Toimintamalli päihde- tai muun riippuvuuden yhteydessä

4. Päihde- ja riippuvuusohjelmaan liittyvä yhteistyö ja vastuut

TYÖNANTAJA

- työpaikalla on päihdeohjelma
- esimiehet ja henkilöstö tuntevat päihdeohjelman ja siihen liittyvät vastuut
- päihdehaittilanteisiin puututaan välittömästi
- yhteistyö työterveyshuollon kanssa on sujuvaa päihde- ja muihin riippuvuuksiin liittyen

TYÖNTEKIJÄ

- tulee töihin työkyntoisena
- tekee työnsä työturvallisuusohjeita noudattaen
- toimii työyhteisössään rakentavasti ja asiallisesti muita kohtaan ja noudattaa sovittuja, päihteitä koskevia sääntöjä
- ilmoittaa havaitsemistaan päihdehaitoista tai huolista esimiehelleen

ESIMIES

- tukee ja valvoo työn sujuvuutta, työhyvinvointia ja työturvallisuutta
- ottaa päihteet puheeksi perehdytyksessä ja kehityskeskusteluissa
- perehdyttää alaisensa päihdeohjelmaan
- puuttuu viipymättä työkyvyn heikkenemiseen ja päihdehaittilanteisiin
- estää päihtyneenä/ krapulaisena työskentely
- ohjaa työntekijän työterveyshuoltoon saamaan tarvittavaa hoitoa työkyvyn parantamiseksi
- tekee hoitositoumuksen hoitoonohjattavan kanssa
- sopii tiedonkulusta hoitositoumuksen voimassaolon aikana
- tukee työyhteisöä kriisitilanteiden jälkeen

TYÖTERVEYSHUOLTO

- toimii asiantuntijana ja esimiesten tukena
- antaa henkilöstölle terveystarkastuksien yhteydessä tietoa alkoholinkäytön ja toiminnallisten riippuvuuksien vaikutuksista terveyteen ja työkykyyn
- arvioi ja ennaltaehkäisee päihdehaittoja ja muita riippuvuuksia (mini- interventio)
- toteuttaa hoitosuunnitelmaa ja tukee kuntoutujan paluuta työhön
- kerää tietoa työpaikan alkoholitilanteesta ja antaa siitä palautetta vuosittain
- toimii pyydettyä päihdekriisitilanteissa työyhteisön tukena

TYÖSUOJELUHENKILÖSTÖ

- suunnittelee työpaikan päihdehaittojen ehkäisytoimia osana työsuojelun toimintaohjelmaa
- toimii yhteistyössä esimiesten ja työterveyshuollon kanssa päihdehaittojen ehkäisemiseksi ja poistamiseksi
- tiedottaa ja kouluttaa
- kartoittaa ja seuraa työpaikan päihdeasioiden tilannetta

Lähde: Lempäälän kunnan päihdeohjelma

Lisätietoja

Hanna Pratsch

S-posti: hanna.pratsch@ttk.fi

Pirkko Hakkarainen

S-posti: pirkko.hakkarainen@a-klinikka.fi

Tuomas Tenkanen

S-posti: tuomas.tenkanen@ehyt.fi